

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ο Κόμβος Κλιματικής Αλλαγής στο Athens Democracy Forum 2024 Η τοπική αυτοδιοίκηση αντιμέτωπη με τις προκλήσεις της πράσινης μετάβασης

Αθήνα, 07 Οκτωβρίου 2024

Ο [Κόμβος Κλιματικής Αλλαγής](#), στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών που αναλαμβάνει, συμβάλλοντας στην εθνική προσπάθεια για την επίτευξη της πράσινης μετάβασης, συμμετείχε στο Athens Democracy Forum, διοργανώνοντας για τέταρτη συνεχή χρονιά το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας.

Εφέτος, με δεδομένο ότι η τοπική αυτοδιοίκηση έχει τοποθετηθεί στο επίκεντρο της διαδικασίας πράσινης μετάβασης από τον εθνικό και τον ευρωπαϊκό κλιματικό νόμο, το πρόγραμμα εργασίας ήταν αφιερωμένο στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι δήμοι και οι περιφέρειες κατά τη διαδικασία αυτήν. Η εν λόγω εκδήλωση, με θέμα **«Ο κεντρικός ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στη διαδικασία πράσινης μετάβασης. Μπορούν οι ελληνικοί οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης να ανταποκριθούν στην πρόκληση αυτή;»** (Local Authorities are in the center of climate action. Can Greek Municipalities cope with this challenge?), πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 1 Οκτωβρίου 2024, στο Ξενοδοχείο Μεγάλη Βρεταννία.

Στο πάνελ, το οποίο συντόνισε η κ. **Μαρία Λογοθέτη**, Πρόεδρος και Διευθύνουσα Σύμβουλος του Κόμβου Κλιματικής Αλλαγής, συμμετείχαν οι κκ: **Δημήτρης Παπαστεργίου**, Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης, **Σάββας Χιονίδης**, Γενικός Γραμματέας Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης του Υπουργείου Εσωτερικών και ο **Γρηγόρης Κωνσταντέλλος**, Δήμαρχος Βάρης, Βούλας, Βουλιαγμένης και Α΄ Αντιπρόεδρος της ΚΕΔΕ.

Όπως προέκυψε από τις εργασίες του προγεύματος, είναι κοινός τόπος ότι μέχρι σήμερα, οι στόχοι της πράσινης μετάβασης, σύμφωνα με τις επιταγές του εθνικού και του ευρωπαϊκού κλιματικού νόμου, δεν έχουν επιτευχθεί σε τοπικό επίπεδο. Από τη συζήτηση διαφάνηκε ότι η πράσινη μετάβαση προϋποθέτει αφενός μετασχηματισμό του συστήματος λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης και αφετέρου συστηματική και ουσιαστική διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Για να επιτευχθεί όμως αυτό η κεντρική εξουσία οφείλει αρχικά να αναγνωρίσει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης τη δικαιοδοσία, ενδυναμώνοντας τη διοικητική και οικονομική της αυτονομία, και στη συνέχεια να εξασφαλίσει σε δήμους και περιφέρειες τους απαιτούμενους ανθρώπινους και υλικούς πόρους, παρέχοντας τα εργαλεία και την πρόσβαση στην τεχνογνωσία, που απαιτούνται για τη διευκόλυνση του έργου τους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι αναφέρθηκαν περιπτώσεις τοπικών αρχόντων οι οποίοι, ξεπερνώντας συχνά τα στενά όρια των αρμοδιοτήτων τους, με συνέπεια και αφοσίωση υπηρετούν τον στόχο της πράσινης μετάβασης, με αξιοσημείωτα αποτελέσματα. Χωρίς όμως τη δικαιοδοσία και τους πόρους η συνέχιση του έργου τους δεν είναι εγγυημένη. Ως εκ τούτου, είναι επιτακτική η ανάγκη για τη δημιουργία ενός «κοινού χώρου», ο οποίος θα μπορεί να συγκεντρώνει την πληροφορία και να την διαχέει, να παρέχει τεχνογνωσία και να δικτυώνει τους ενδιαφερόμενους τοπικούς φορείς σε εθνικό επίπεδο, αλλά και με την ευρωπαϊκή και διεθνή σκηνή. Ο Κόμβος Κλιματικής Αλλαγής δημιουργήθηκε για να ανταποκριθεί σε αυτήν την ανάγκη, επικεντρώνοντας το έργο του στο τοπικό επίπεδο, με απώτερο στόχο την ενεργοποίηση της κοινωνίας στη διαδικασία πράσινης μετάβασης.

Τη συζήτηση, μεταξύ των τριών ομιλητών, άνοιξε ο Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης κ. **Δημήτρης Παπαστεργίου**, τονίζοντας ότι «η κλιματική κρίση είναι μια παγκόσμια απειλή που απαιτεί άμεση δράση. Η υπερθέρμανση του πλανήτη, οι ακραίες καιρικές συνθήκες και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας επηρεάζουν ήδη τις πόλεις μας. Στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης λαμβάνουμε πρωτοβουλίες, αξιοποιώντας σύγχρονες τεχνολογίες για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, με την Τεχνητή Νοημοσύνη να παίζει καθοριστικό ρόλο σε αυτήν την προσπάθεια. Μέσα από το «Εθνικό Πρόγραμμα Μικροδορυφόρων» αποκτούμε τη δική μας πολύτιμη εργαλειοθήκη στο διάστημα, ώστε να μπορούμε μεταξύ άλλων να αναπτύσσουμε πιο ακριβή κλιματικά μοντέλα. Παράλληλα, με την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τα AI Factories, που έχει ως βασικό άξονα τη βιωσιμότητα, θα έχουμε τη δυνατότητα να χρησιμοποιούμε «μεγάλα δεδομένα» για τον σχεδιασμό νέων πολιτικών για το περιβάλλον, σε μια τεχνολογία με πράσινο πρόσημο».

Στη συνέχεια, ο Γενικός Γραμματέας Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης του Υπουργείου Εσωτερικών κ. **Σάββας Χιονίδης**, εκπροσωπώντας τον Υπουργό κ. Θεόδωρο Λιβάνιο, επισήμανε ότι «οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) βρίσκονται στο κέντρο της κλιματικής αλλαγής και η σημασία συνέχισης και εντατικοποίησης της ενεργοποίησης δήμων και περιφερειών είναι καθοριστική. Στο ερώτημα αν μπορούν οι δήμοι στην Ελλάδα να ανταπεξέλθουν σε αυτήν την πρόκληση, η απάντηση είναι ότι η κατεύθυνση αυτή δεν αποτελεί πλέον υποχρέωση αλλά επιτακτική ανάγκη. Όλοι γνωρίζουμε ότι το βασικό ζητούμενο είναι οι 17 στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη, για την επίτευξη των οποίων η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευτεί να πρωτοστατήσει, δίνοντας κίνητρα στα κράτη μέλη για

την υιοθέτηση και εφαρμογή τους. Σε αυτήν την κατεύθυνση, η Ελληνική Κυβέρνηση και το Υπουργείο Εσωτερικών, που έχω την τιμή να εκπροσωπώ, προχωρούν με συγκεκριμένα έργα και συγκεκριμένες κατευθύνσεις στην ατζέντα 2000-2030. Σε αυτό το επίπεδο υπάρχουν τα προγράμματα «Φιλόδημος» και «Αντώνης Τρίτσης», τα οποία έχουν εξαιρετικό ενδιαφέρον για τους δήμους και τις τοπικές κοινωνίες. Έχουν ήδη συμμετάσχει πάρα πολλοί Ο.Τ.Α., το συνολικό κόστος μπορεί να ξεπεράσει τα 3,5 δις ευρώ και αναμένεται να αφήσει συγκεκριμένο αποτύπωμα σε όλη την Ελλάδα».

Τέλος, ο Δήμαρχος Βάρης, Βούλας, Βουλιαγμένης και Α΄ Αντιπρόεδρος της ΚΕΔΕ κ. **Γρηγόρης Κωνσταντέλλος** συνεχάρη τους διοργανωτές του προγεύματος για την πρωτοβουλία της υψηλού επιπέδου συνάντησης για το φλέγον θέμα της κλιματικής αλλαγής, με τη συμμετοχή κορυφαίων εκπροσώπων της κυβέρνησης και με ισότιμη εκπροσώπηση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Όπως τόνισε «μέσα από τον διάλογο αυτόν έχουμε την ευκαιρία να αναδείξουμε την ικανότητα και τον βαθμό ετοιμότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης να διαδραματίσει καταλυτικό ρόλο στις απαιτούμενες πρακτικές για την αντιμετώπιση ίσως του σημαντικότερου προβλήματος της γενιάς μας που δεν είναι άλλο από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον πλανήτη μας».

Στη συζήτηση που ακολούθησε συμμετείχαν με παρεμβάσεις τους οι: **Πέτρος Κόκκαλης**, γραμματέας και συνιδρυτής πολιτικού κόμματος «Κόσμος», **Γιάννης Κοκκαλιάρης**, δήμαρχος Κοζάνης, **Λυδία Καρρά**, πρόεδρος ΔΣ Ελληνικής Εταιρείας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, **Δημήτρης Λάλας**, σύμβουλος Κόμβου Κλιματικής Αλλαγής, σύμβουλος FACE3TS ΑΕ, τ. πρόεδρος Αστεροσκοπείου Αθηνών, **Λία Παπαζόγλου**, συνιδρύτρια Ecogenia, **Νικόλαος Ράπτης**, αντιπεριφερειάρχης Θεσσαλίας για την κλιματική κρίση, **Νίκος Χαραλαμπίδης**, γενικός διευθυντής Ελληνικού Γραφείο Greenpeace, **Νίκος Χρυσόγελος**, αντιδήμαρχος Κλιματικής Διακυβέρνησης και Κοινωνικής Οικονομίας, **Peter Brown**, διευθύνων σύμβουλος Climate Democracy Initiative, **Michael P. Nash**, σκηνοθέτης.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, προβλήθηκε βίντεο, στο οποίο εκπρόσωποι διεθνών δικτύων (The 100 Climate-Neutral and Smart Cities, GCoM, C40 Cities, RCC, ICLEI), εξέθεσαν τις απόψεις τους σχετικά με το κατά πόσον οι φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού διαθέτουν την ικανότητα και την τεχνογνωσία να λειτουργήσουν ως πυλώνες της διαδικασίας, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς και τι απαιτείται για να επιτευχθεί αυτό. Τοποθετήθηκαν επίσης στην ερώτηση αν υπάρχει ανάγκη νέων θεσμικών ρυθμίσεων και πόρων ή αρκεί η παροχή τεχνογνωσίας και η σωστή υποστήριξη τους. Μπορείτε να δείτε το βίντεο [εδώ](#).

Η Πρόεδρος και Διευθύνουσα Σύμβουλος του Κόμβου Κλιματικής Αλλαγής κ. **Μαρία Λογοθέτη**, κλείνοντας τις εργασίες του προγεύματος, παρουσίασε μια δημόσια πρόταση του Κόμβου προς το Υπουργείο Εσωτερικών, σχετικά με τη σύσταση ομάδας εργασίας με τη συμμετοχή εκπροσώπων από το Υπουργείο Εσωτερικών, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, την κοινωνία των πολιτών, τον ιδιωτικό τομέα, τις ΜΚΟ και την ακαδημαϊκή κοινότητα, η οποία ως στόχο θα έχει την προετοιμασία δέσμης προτάσεων μέτρων που θα υποστηρίξουν τις τοπικές αρχές, προκειμένου να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις απαιτήσεις του κεντρικού ρόλου που καλούνται να διαδραματίσουν κατά τη διαδικασία της πράσινης μετάβασης.

Σχετικά με τον Κόμβο Κλιματικής Αλλαγής

Ο [Κόμβος Κλιματικής Αλλαγής](#) είναι μία σύμπραξη τριών φορέων διεθνούς εμβέλειας: του διεθνούς μη κυβερνητικού οργανισμού Resilience Cities Catalyst (RCC), του ιδρύματος The Democracy and Culture Foundation (DCF) και του Ελληνικού Ιδρύματος Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ). Ο Κόμβος δημιουργήθηκε για να συμβάλλει στην ενίσχυση του πράσινου μετασχηματισμού, στην επιτάχυνση της ανάκαμψης και στην επίτευξη της ανθεκτικότητας, τόσο στην Ελλάδα όσο και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, αναδεικνύοντας και υποστηρίζοντας ποικίλες δράσεις, δίνοντας φωνή στους ίδιους τους δρώντες και εν τέλει στην κοινωνία. Βασική επιδίωξη του Κόμβου είναι να χαρτογραφήσει να αναδείξει και να υποστηρίξει τις πρωτοβουλίες που έχουν αναλάβει οι φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών αναφορικά με τις δεσμεύσεις της Ελλάδας για την επίτευξη του πράσινου μετασχηματισμού και της ανθεκτικότητας και παράλληλα να διευκολύνει τη μεταξύ τους διασύνδεση.

Σχετικά με την Πλατφόρμα του Κόμβου Κλιματικής Αλλαγής

Η [Πλατφόρμα του Κόμβου Κλιματικής Αλλαγής](#) είναι ένα δυναμικό, διαδραστικό εργαλείο που λειτουργεί ως μοναδικό σημείο αναφοράς (one stop shop). Η Πλατφόρμα αποτελεί τη σπονδυλική στήλη του Κόμβου, καθώς συγκεντρώνει για πρώτη φορά σε ένα σημείο δεδομένα, πληροφορίες και δραστηριότητες των 332 δήμων της χώρας, των φορέων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, της ακαδημαϊκής κοινότητας και της κοινωνίας των πολιτών, οι οποίες σχετίζονται με την κλιματική μετάβαση και την ανθεκτικότητα. Η εγγραφή στην Πλατφόρμα δίνει στα μέλη τη δυνατότητα άμεσης δικτύωσης και προβολής των σχετικών δράσεων. Παράλληλα, ανοίγει τον δρόμο για τη δημιουργία συμπράξεων με διεθνείς φορείς και οργανισμούς που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η καταγραφή των δεδομένων αυτών είναι αποτέλεσμα της πρωτογενούς έρευνας της ομάδας του Κόμβου, η οποία πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την Έδρα της UNESCO για την Κλιματική Διπλωματία του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Βασική επιδίωξη του Κόμβου είναι η καθιέρωση της Πλατφόρμας ως ένα δυναμικό εργαλείο που θα διευκολύνει την παρακολούθηση της πορείας των εθνικών στόχων για το κλίμα και την ενδυνάμωση της κοινωνίας, συμβάλλοντας συγχρόνως στη δημιουργία μιας ενημερωμένης κοινότητας που θα αναλαμβάνει δράση και πρωτοβουλίες.